TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Quan điểm của Giáo hoàng Francis về cuộc chiến tranh ở Ukraine

ISSN: 2734-9195 11:17 10/03/2025

Ngay từ những tuần đầu tiên sau khi chiến tranh bùng nổ, đức Giáo hoàng Francis đã chủ động liên hệ với Tổng thống Nga Vladimir Putin để đề xuất một chuyến thăm đến Moscow nhằm kêu gọi chấm dứt xung đột.

Từ sau ngày 24/2/2022, khi Nga phát động cuộc chiến tranh xâm lược Ukraine, đức Giáo hoàng Francis đã nhiều lần có những tuyên bố gây tranh cãi về xung đột này.

Lập trường của đức Giáo hoàng về chiến tranh Ukraine

Ngay từ những tuần đầu tiên sau khi chiến tranh bùng nổ, đức Giáo hoàng Francis đã chủ động liên hệ với Tổng thống Nga Vladimir Putin để đề xuất một chuyến thăm đến Moscow nhằm kêu gọi chấm dứt xung đột. Tuy nhiên, động thái này bị một số lãnh đạo Giáo hội Chính thống giáo Ukraine chỉ trích là “thảm họa”.

Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelenskyy đã gặp Giáo hoàng Francis vào ngày 11 tháng 10 năm 2024. (Nguồn: Chính phủ Ukraine.)

Trong một cuộc trò chuyện với các tu sĩ Dòng Tên ở Nga, Belarus và Kyrgyzstan năm 2022, Ngài bày tỏ quan điểm rằng việc nhìn nhận cuộc chiến theo kiểu "người tốt - kẻ xấu" là sai lầm. Ngài nhấn mạnh:

"Thật sai lầm khi nghĩ rằng đây là cuộc chiến giữa Nga và Ukraine và thế là hết. Đây là một cuộc chiến tranh thế giới".

Năm 2024, khi Ukraine liên tục chịu thất bại trên chiến trường, đức Giáo hoàng Francis thậm chí còn gợi ý rằng nước này nên "giương cờ trắng", hàm ý về việc tìm kiếm giải pháp hòa bình thông qua đàm phán thay vì kéo dài xung đột.

Quan điểm của Vatican qua các thời kỳ

Việc đức Giáo hoàng Francis kêu gọi hòa bình không phải là điều mới mẻ trong lập trường của Tòa thánh Vatican. Trong hơn một thế kỷ qua, các Giáo hoàng luôn duy trì quan điểm phản đối chiến tranh và kêu gọi giải quyết xung đột bằng đối thoại.

Lập trường này đã được thể hiện rõ từ thời đức Giáo hoàng Benedict XV (1854-1922) trong Thế chiến thứ nhất. Năm 1917, Ngài đã kêu gọi các bên từ bỏ "sức mạnh của vũ khí" để thay thế bằng "sức mạnh đạo đức của luật pháp", nhấn mạnh vào hòa giải và trọng tài quốc tế.

Tương tự, đức Giáo hoàng Gioan Phaolô II (1920-2005) từng phản đối cả hai cuộc chiến tranh Iraq. Sau khi Iraq xâm chiếm Kuwait năm 1990, Ngài cảnh báo: *"Chiến tranh là một cuộc phiêu lưu không có hồi kết".*

Đến năm 2003, khi Mỹ và liên quân tấn công Iraq, Ngài tiếp tục khẳng định: *"Chiến tranh không bao giờ chỉ là một phương tiện khác mà người ta có thể lựa chọn để giải quyết những bất đồng giữa các quốc gia".*

Sự nhất quán trong quan điểm phản đối chiến tranh của các Giáo hoàng cho thấy Đức Giáo hoàng Francis không hề đi ngược lại truyền thống của Tòa thánh, dù những tuyên bố của Ngài trong bối cảnh hiện nay vẫn gây tranh luận.

Sự khác biệt trong góc nhìn giữa các Giáo hoàng

Mặc dù lập trường chung của Vatican là phản đối chiến tranh, nhưng cách tiếp cận của đức Giáo hoàng Francis có phần khác biệt so với đức Giáo hoàng Gioan Phaolô II.

Nguyên nhân có thể xuất phát từ bối cảnh lịch sử mà các Ngài từng sống. Đức Gioan Phaolô II trưởng thành trong xã hội chuyên chế. Điều này khiến ông có quan điểm mạnh mẽ về tự do, dân chủ, và thường được phương Tây xem là biểu tượng của cuộc đấu tranh chống độc tài.

Trong khi đó, đức Giáo hoàng Francis lớn lên tại Argentina, nơi từng trải qua chế độ độc tài, điều này ảnh hưởng đến góc nhìn của Ngài về cuộc Chiến tranh Lạnh: không đơn giản là cuộc đối đầu giữa "thiện" và "ác" mà còn là sự giằng co quyền lực giữa các phe phái chính trị trên thế giới.

Năm 2022, đức Giáo hoàng Francis từng nói với tờ La Civiltà Cattolica: *"Tôi phản đối cách nhìn nhận cuộc chiến chỉ theo kiểu phân biệt người tốt và kẻ xấu mà không xem xét đến những lợi ích phức tạp phía sau".*

Quan điểm này khiến nhiều người đặt câu hỏi về lập trường của Ngài trong cuộc xung đột Nga - Ukraine.

Hy vọng về một giải pháp hòa bình

Bất chấp những tranh cãi xung quanh lập trường của mình, Đức Giáo hoàng Francis vẫn tiếp tục kêu gọi chấm dứt chiến tranh bằng đàm phán. Gần đây, khi tình hình chiến sự leo thang, ông lặp lại lời kêu gọi hòa bình: *"Chúng ta không sinh ra để giết chóc, mà để giúp nhau phát triển. Hãy cùng nhau tìm kiếm con đường hòa bình".*

Trong bối cảnh Mỹ và NATO bắt đầu cân nhắc lại các giải pháp ngoại giao, liệu mong muốn của đức Giáo hoàng có thể trở thành hiện thực?

Câu trả lời vẫn còn bỏ ngỏ, nhưng rõ ràng, quan điểm của Ngài tiếp tục là chủ đề thu hút sự chú ý của dư luận quốc tế.

Tác giả: **Charles Collins**

Việt dịch: **Thích Vân Phong**

Nguồn: **cruxnow.com**